

Radio w żegludze morskiej zapewnia bezpieczeństwo i sprawność

Dawniej, kiedy jeździło się po morzach na romantycznych żaglowcach, każda wyprawa bliżej czy dalsza była w pewnej mierze podróżą w nieznane. A co dopiero jazda przez ocean lub dalej jeszcze, gdzie na egzotyczne morza, ledwo wykłniętą drogą do Indii, na Sumatrę lub nad brzegami Pacyfiku.

ODCIĘCI OD ŚWIATA

Określ, wyszedłszy z portu, zdany był całkowicie niemal na łaskę losu. Kompas, gwiazdy migające na niebie — oto jedyni przewodnicy żeglarzy.

Na długie tygodnie, czasem na miesiące nawet tracili oni kontakt z lądem i słońce po wodnej pustyni, samotni i odcięci od świata zdani byli tylko na własne siły. Mogli nieraz tygodniami błąkać się po morzach, błądząc we mgle, walcząc z wiatrem i burzą.

ROZWÓJ TECHNIKI OKRĘTOWEJ

Czy dziś możliwe jest, by taka np. „Queen Mary” mogła zabłąkać się na Atlantyku? Sama myśl o tym wydaje się zabawna. Technika okrętowa uczyniła w ciągu ostatnich kilku dziesięcioleci lat tak olbrzymie postępy, że dziś statki dają sto procent bezpieczeństwa swym pasażerom, nie mówiąc o szybkości, komforcie, wygodach i rozrywkach.

Ale to nie wszystko. Dziś statki, płynąc po morzach dalekich, mają łączność z lądem. Już nie tylko kompas i gwiazdy, jak przed wiekami, i nie tylko doświadczenie i pewnie suł gearis instynkt morski dowódcy, kierują drogą i losami okrętu.

ROLA RADIA

Cóż daje radio okrętom? Nie mówimy o tak znanym, nawet dla każdego lądowego szczura sygnale S. O. S. Coraz rzadziej okręty potrzebują się do niego uciekać. Blika jest już chwila, kiedy ten sygnał wołający „Ratujcie nasze dusze” — stanie się takim samym anachronizmem, jak w nowoczesnym gmachu teatralnym strażak w złotym kasku i z toporkiem u pasa, przycupnięty na krzeselku za kulisami.

Radio ma daleko ważniejsze zadanie. Nie chodzi o leczenie chorób, ale mówiąc językiem medycznym, o jej zapobieganie, o stworzenie dla nawigacji maksimum bezpieczeństwa i sprawności.

Obecnie statek, znajdując się na środku oceanu, może w każdej chwili porozumieć się z dowolnym punktem lądu. Depesze, rozmowy, zlecenia handlowe, rozkazy, mel-

dunki — wszystko to w ciągu kilku minut może być przekazane drogą radiową. Na słynnej „Normandii” wystarczyło podnieść słuchawkę radiofonu w swej kabine, aby po kilku chwilach rozmawiać swobodnie z Paryżem.

REGULARNOŚĆ

Wreszcie — czas. Dla każdego statku na morzu to sprawa pierwszorzędnej wagi.

Nie chodzi tu o rekordy szybkości, ale o tak ważną regularność w komunikacji. Dla nadawania więc drogą radiową sygnałów czasu istnieją specjalne radiostacje, jak w Nauen, w Paryżu i inne.

Z ich usług korzystają zresztą i linie obserwatoria astronomiczne na lądzie.

W MGLE

Mgła to największy wróg marynarzy i lotników. Dezorientuje, przysłania pole widzenia, myli drogę, może być przyczyną wielu katastrof. Niez to razy po dłuższym błądzeniu we mgle trudno jest określić położenie statku. Wówczas marynarze uciekają się znów do pomocy radia.

Przy pomocy okrętowej stacji odbiorczej można ustalić kierunek w jakim nadają dwie radiostacje nadbrzeżne. Znajac kierunek tych dwóch radiostacji można na ich przecięciu określić punkt położenia statku i wyznaczyć go na mapie. To jeden sposób.

Jest i drugi. Statek nadaje sygnał omówiony do któregoś z radiostacji nadbrzeżnych, prosząc o określenie mu gdzie się w tej chwili znajduje. Taką łączność można utrzymywać oczywiście i z innymi statkami na morzu.

„RADIOFARY”

I wreszcie najciekawsze może, t. zw. radiofary. Są to latarnie radiowe, które nadają swe sygnały albo wprost do statku, albo też w pewnym określonym kierunku.

Radiofary te — to prawdziwy pilot radiowy. Kierując się ich wskazówkami okręt może równie bezpiecznie lawirować pomiędzy wysepkami i mieliznami przy wejściu do portu, jakby miał na pokładzie prawdziwego pilota.

Jeż więc przyjeżdża oddaje radio marynarzom. Dla o ich bezpieczeństwo, toruje im ścieżki po wodnych przestrzeniach, ułatwia

Wojskowa służba zastępcza

Zarządy gminne wzywają z dniem 1 kwietnia roboty publicznej, prowadzone przy użyciu osób powołanych do odbycia zastępczej służby wojskowej. Rezygnacje już są odpowiednio karty powołania, zaliczonym do kategorii „C” i „D” oraz ponadkontyngentowym, którzy w ciągu najbliższego plebiscytu obowiązani będą do pracy w ciągu 6 dni do roku.

kommunikację z lądem.

Nie miał tych wszystkich wygód Krzysztof Kolumb, płynąc w poszukiwaniu drogi do Indii, ale od tego czasu wiele się zmieniło. Świat się nie rozszerzył, lecz zyskał na głębi.

Przygotowanie gospodarstw domowych do obronności kraju Uchwały Zjazdu Zw. Pań Domu

Na ostatnim odbytym ogólnopolskim zjeździe Związku Pań Domu, o czym donosiliśmy, poświęconym sprawie przygotowania pań domu i gospodarstw domowych do obronności kraju, uchwalono m. in., że należy przeskoczyć wszystkie członkinie Związku we wszystkich oddziałach:

1) na praktycznych kursach obrony przeciwlotniczej - gazowej, uwzględniających najprostszą dostępną dla każdej gospodyni sposoby uszczelniania mieszkań, chronienia produktów żywnościowych, zaopatrzenia mieszkań i rodzin w potrzebne środki, materiały i przedmioty,

2) na praktycznych kursach ratowniczych obejmujących m.

in. zaopatrzenie apteczki domowej w środki ratownicze, 3) na kursach gospodarstwa obejmujących: a) racjonalne gospodarowanie produktami żywnościowymi z uwzględnieniem samowystarczalności rynku krajowego, najdalej idącej oszczędności i gospodarki zapasowej, b) gospodarowanie produktami żywnościowymi, materiałami opałowymi i odzieżą w warunkach wojennych, używanie właściwych produktów zastępczych, przygotowanie i przechowywanie zapasów i t. d., 4) spośród kobiet zgłaszających się do pomocy społecznej przygotować kadry, które w czasie wojny obejmą placówki żywienia zbiorowego,

Kardynał kanadyjski na Jasnej Górze

CZĘSTOCHOWA, 18. 3. W sobotę o 8-ej rano przybył do Częstochowy na Jasną Górę ks. kardynał Villeneuve z Kanady. Do stojącego gościa powitali przed wejściem do nawy jasnogórskiej ordynariusz częstochowski ks. biskup Kubina w towarzystwie przeora klasztoru.

Kardynał Villeneuve odprawił Mszę świętą przed cudownym obrazem, a następnie zwiedził Jasną Górę.

Po kilkudniowym pobycie kardynał Villeneuve wyjedzie do Lublina skąd po dwudniowej wizytacji Ojców Oblatów, powraca do Kanady.

Nie wolno zalepać afiszy przed wyborami we Lwowie

W związku ze zbliżającym się terminem wyborów, starostwo grodzkie we Lwowie publikowało apel o nieumieszczanie na murach kamienie afiszy wyborczych oraz napisów i hasel. Sta-

rostwo wzywa społeczeństwo do walki z tego rodzaju santeuszowaniem miasta, zapowiadając surowe ściganie winnych wykroczenia.

Matura przed 31 maja w szkołach męskich i Koedukacyjnych

Po uzgodnieniu z ministerstwem spraw wojskowych dnia, w którym młodzież szkół ogólnokształcących, podlegająca poborowi, ma być po egzaminie dojrzałości, Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego ustaliło w bieżącym roku szkolnym termin zakończenia te-

go egzaminu w męskich i koedukacyjnych liceach ogólnokształcących i w istniejących jeszcze klasach ósmych gimnazjalnych na dzień 31 maja.

Egzaminy dojrzałości w szkołach żeńskich odbędą się w terminie, przewidzianym w regulaminie egzaminów dojrzałości.

Wspólne zrzeszenie kupców branży rolniczej i żelaznej

W wykonaniu jednomyślnych uchwał Zjazdów Kupiectwa Branży Rolniczej i Transytowych co do utworzenia wspólne-

go zrzeszenia branżowego, odbyło się pod przewodnictwem prezesa S.K.P. p. H. Bruna i przy udziale z ramienia dyrekcji S.K.P. p. wicedyrektora H. Patschke, posiedzenie Prezydium obu zrzeszeń.

Kredyt dla plantatorów tytoniu

Państw. Bank Rolny przyznał w roku bież. 4 mil. zł. kredytu plantatorom tytoniu w Polsce. Plantatorów tych jest około 40 tys. Kredyty są przeznaczane na intensyfikację produkcji, celem podwyższenia dochodowości z jednego ha, z którego dochód obliczony jest na 3 — 4 tys. zł. Kredyty więc zużytkowane będą na inspekty, budulec suszarniany, chemikalia, węgiel i t. p. Wysokość pożyczki dla jednego plantatora nie może przekraczać tysiąca złotych na 1 ha plantacji. Na ten więc cel kredyt 4 milionów zł. nie wystarczy.

Jeszcze poza tym w ciągu b. r. P. Bank Rolny uruchomi dalszy kredyt w wysokości 3 mil. zł. na ten cel. Łączny więc kredyt dla plantatorów tytoniu wyniesie 7 milionów zł.

Połączenie obu zrzeszeń uznano za celowe i pomyślne, ponieważ większość członków jest zainteresowana zarówno w artykułach żelaznych, jak i rolniczych, a także ponieważ obie branże posiadają wiele zagadnień wspólnych.

Paźar w fabryce Eltingona

ŁÓDŹ, 18. 3. Nocy ubiegłej wybuchł groźny pożar w łódzkiej fabryce N. Eltingona S. A. Ogień powstał w magazynach, gdzie mieściły się znaczne ilości nagromadzonych towarów bawełnianych. Ogień zagrażał przetrzuceniem się na inne obiekty. Dzięki energicznej akcji straży ogniowej udało się jednak opanować po 4-ach godzinach szalejący żywioł. Pastwą plonieniu padły znajdujące się w magazynie towary, wartości kilkudziesięciu tysięcy złotych.

B. starosta pod kluczem za pobieranie łapówek

Przed sądem okręgowym w Białymstoku stanął b. wicestarosta nowogrodzki i zastępca naczelnika wydziału społeczno - politycznego nowogrodzkiego Urzędu Wojewódzkiego, a ostatnio referent karny białostockiego Starostwa Powiatowego, żyd z pochodzenia,

Kazimierz Borwicz, oskarżony o pobieranie łapówek i dokonanie szeregu nadużyć w czasie czynności służbowych.

Borwicz skazany został na 9 i pół lata więzienia z pozbawieniem praw obywatelskich na lat pięć. W tym samym procesie skazani zostali wspólnicy Borwicza, żyd Dawid Kagan na 2 lata więzienia za pośrednictwem w dzierżawie łapówek, Samuel Zbenowicz za te same czynności na półtora roku więzienia oraz 9 kupców żydowskich, którzy płacili Borwiczowi łapówki po 8 miesięcy więzienia z zawieszeniem na 3 lata.

Komitet Wykonawczy Stronnictwa Pracy

W związku z sytuacją zagraniczną Polski Stronnictwo Pracy zwołało na wtorek, 21 marca b. r., o godz. 16-ej, posiedzenie Komitetu Wykonawczego. W posiedzeniu weźmie udział prezes Rady Naczelnej Stronnictwa, gen. Józef Haller.

Zamknięcie piekarni żydowskich w Stoczku

(jk) W miejscowości Stoczek (pow. łukowski) w sklepach żydowskich, znajdujących się tam w olbrzymiej większości, panowały opłakane warunki sanitarne. Ostatnio władze sanitarne przystąpiły do energicznej walki z tym stanem rzeczy. Przed kilku dniami dokonano lustracji 13 pie-

karni i sklepów z pieczywem, w wyniku czego zamknięto natychmiast 3 piekarnie, a 6 zakwalifikowano do likwidacji. Pozostałym piekarniom wyznaczono krótsze terminy do przystosowania ich pod względem technicznym do nowoczesnych wymagań.

Kupiectwo niemieckie przyjeżdża z rewizytą do Polski

W końcu marca przybywa do Polski wycieczka czołowych przedstawicieli kupiectwa niemieckiego i sfery gospodarczych. Goście z Niemiec odwiedzają najpierw Poznań, po tym przyjadą do Warszawy, wreszcie udadzą się do Krakowa i Katowic. Podczas pobytu w Polsce przedstawicielom niemieckiego kupiectwa towarzyszyć będzie dyrektor Nacz. Ra-

dy Zrzeszeń Kupiectwa Pol., poseł B. Sikorski.

W każdym z odwiedzanych miast goście niemieccy będą przyjmowani przez polskie organizacje kupieckie, wchodzące w skład Naczelnej Rady. Przyjazd przedstawicieli kupiectwa niemieckiego nosi charakter rewizyty.

Przychodnia dla zniekształconych została uruchomiona w stolicy

Przy II klinice chirurgicznej Univ. J. Piłsudskiego w Warszawie (Elektryczna 12) została uruchomiona przychodnia dla zniekształconych. Przychodnia ta jest przeznaczona dla niezdolnych chorych z wszelkiego rodzaju nabytkami i wrodzonymi zniekształceniami twarzy, nosa, uszu, piersi, brzucha i t. d.

Przychodnia czynna będzie od wtorku do godz. 11 do 12. gregowanie zniekształceń według ich etiologii i stanu psychicznego pacjenta, 2) kwalifikowanie zniekształconych do właściwych zabiegów operacyjnych, 3) stosowanie na miejscu małych zabiegów, 4) przyjmowanie zniekształconych do kliniki.

Chleb i praca dla Polaków

RZEMIOSŁO
Do jednej z większych miejscowości kresowych potrzebny jest dobry fryzjer.
Do kilku miejscowości potrzebni są szklarze.
Do jednego z miast woj. poleskiego potrzebny jest rymarz.
Do kilku miejscowości potrzebny jest fotograf.

RÓŻNE
Potrzeba dwóch współpracowników z kapitałem po 5.000 zł. do powstającej hurtowni kolonialnej.
Piękny majątek można wydzierżawić na 6 lat.
W jednej z miejscowości woj. łukowskiego można wydzierżawić kino.

Do kilku miejscowości potrzebni są zegarmistrzowie - jubilerzy.

**MOŻLIWOŚCI DLA NOWYCH
PLACÓWEK HANDLOWYCH**
Do jednej z większych miejscowości C. O. P. potrzebna jest hurtownia szkła stołowego i szklanych.

Do jednej z miejscowości kuracyjnych potrzebny jest sklep kolonialno-galanterijny.

Do jednej z miejscowości woj. lubelskiego potrzebny jest skład z materiałami opałowymi.

W jednej z dzielnic Warszawy potrzebny jest koniecznie sklep z materiałami piśmiennymi.

Do kilku miejscowości potrzebne są sklepy z gotowymi ubraniami.

Do kilku miejscowości potrzebne są sklepy ze skórą i przyborami szewskimi.

Do kilku miejscowości potrzebne są fabryki wód gazowych.

Do jednej z miejscowości woj. lubelskiego potrzebny jest sklep z manufaktura.

Do jednej z miejscowości woj. poleskiego potrzebny jest skład farb i pokostów.

Do jednej z miejscowości kresowych potrzebny jest sklep galanterii żelaznej, egzystencja zapewniona.

Do jednej z miejscowości podwarszawskich potrzebny jest sklep z naczyńiami szklanymi i kuchennymi.

Do jednej z miejscowości kresowych potrzebny jest skład apteczny.

Do jednej z miejscowości woj. łubelskiego potrzebny jest skład farb i pokostów.

Do jednej z miejscowości kresowych potrzebny jest sklep galanterii żelaznej, egzystencja zapewniona.

Do jednej z miejscowości podwarszawskich potrzebny jest sklep z naczyńiami szklanymi i kuchennymi.

Do jednej z miejscowości kresowych potrzebny jest skład apteczny.

W miejscowości kresowej potrzebny jest sklep bławatno - galanterijny.

Do jednej z miejscowości woj. łubelskiego potrzebny jest skład farb i pokostów.

Do jednej z miejscowości kresowych potrzebny jest sklep galanterii żelaznej, egzystencja zapewniona.

Do jednej z miejscowości podwarszawskich potrzebny jest sklep z naczyńiami szklanymi i kuchennymi.

Do jednej z miejscowości kresowych potrzebny jest skład apteczny.

W miejscowości kresowej potrzebny jest sklep bławatno - galanterijny.

Do jednej z miejscowości woj. łubelskiego potrzebny jest skład farb i pokostów.

Do jednej z miejscowości kresowych potrzebny jest sklep galanterii żelaznej, egzystencja zapewniona.

Do jednej z miejscowości podwarszawskich potrzebny jest sklep z naczyńiami szklanymi i kuchennymi.

Do jednej z miejscowości kresowych potrzebny jest skład apteczny.

W miejscowości kresowej potrzebny jest sklep bławatno - galanterijny.

RADIO

PONIEDZIAŁEK, 20 MARCA
6.30 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze”.
6.55 Gimnastyka. 6.50 Muzyka (płyty).
7.00 Dziennik. 7.15 Muzyka. 8.00 Audycja dla szkół. 11.00 Audycja dla szkół. 11.15 Koncert (płyty).
11.57 Sygnał czasu i hejnał. 12.03 Audycja dla młodzieży. 13.00 Audycja dla kupców i rzemieślników. 13.30 Audycja muzyczna. 15.00 Audycja dla młodzieży. 15.25 Rozwiązanie zagadki historycznej. 15.30 Muzyka obiadowa. 16.00 Dziennik. 16.05 Wiadomości gospodarcze. 16.35 Miniatury kwartettowe. 17.05 Pogadanka. 17.15 Pogadanka. 17.30 Jubileuszowy koncert Chóru Bazyliki Gnieźnieńskiej. 18.00 Audycja dla wsi. 18.30 Koncert rozrywkowy. 19.00 Audycja żołnierska. 19.30 Koncert rozrywkowy. 20.00 Transmisja z uroczystości w Teatrze Polskim w dniu 18. 3. 20.35 Dziennik. Wiadomości meteorologiczne i sportowe. 21.00 Kaciel klawesynowy. 21.30 Nowości literackie. 22.00 Dzieje symfonii. 22.35 Przegląd prasy. 23.00 Dziennik. 23.05 Wiadomości z Polski w języku francuskim.

NAJCIEKAWSZE AUDYCJE
17.25 Jubileuszowy koncert Chóru Bazyliki Gnieźnieńskiej.
21.00 Kaciel klawesynowy Schlegla.
22.00 Dzieje symfonii.

WARSZAWA II
14.00 Muzyka obiadowa. 14.50 Koncert popularny (płyty). 15.30 Muzyka obiadowa (płyty). 16.40 Sport. 16.45 Para informacyjna. 16.50 Kaciel solistów. 17.10 Pogadanka. 17.30 Życie kulturalne stolicy. 17.40 Muzyka lekka i taneczna (płyty). 18.35 Ludwik van Beethoven. 21.00 Muzyka (płyty). 21.10 Odcinek. 21.30 Koncert. 21.55 Muzyka lekka (płyty). 23.00 Koncert.

STACJE KRÓTKOFALOWE
30.00 Dziennik. 20.15 Gra zespołu harmonistów. 20.40 Pogadanka.

STACJE KRÓTKOFALOWE
0.05 Koncert muzyki polskiej. 0.45 Dziennik w języku polskim i angielskim. 1.00 Śpiewa A. Szeleńska. 1.20 Reportaż.

NAJCIEKAWSZE AUDYCJE
21.00 Koncert symfoniczny z udziałem Ellegarda — fortepian.
22.00 Przegląd literacki — prof. Władysław Witwicki.
22.30 Wiersze i dramaty i klawesyn — koncert.

WARSZAWA II
14.00 Kwintet salonowy. 15.00 Koncert. 15.45 Chór Polskiego Radia. 16.00 Recital organowy. 16.40 Sport. 16.45 Para informacyjna. 16.50 Kaciel solistów. 17.10 Przegląd kulturalny. 17.30 Życie kulturalne stolicy. 17.40 Muzyka lekka i taneczna (płyty). 18.35 Wiozłor autorski. 21.35 Muzyka lekka i taneczna (płyty). 22.35 Śpiew. 22.55 Antoni Dworzak (płyty).

STACJE KRÓTKOFALOWE
20.00 Dziennik. 20.15 Gawęda ze słuchaczami. 20.40 „Z wieśnawych technik”.

STACJE KRÓTKOFALOWE
0.05 Wiadomości techniczne. 0.25 Audycja dla młodzieży w języku polskim i angielskim. 1.00 Dziennik w języku polskim i angielskim. 1.20 Reportaż.